

EÖTVÖS LORÁND MŰSZEREI AZ EMLÉKGYŰJTEMÉNYBEN – 2.

Balatoni inga (1898)

Eötvös Loránd a sikeres Ság-hegyi mérés után élete végéig műszere további tökéletesítésén dolgozott. Hogy eredeti célkitűzését – a nehézségi erőter potenciálfelületének minél részletesebb vizsgálatát – véghez tudja vinni, olyan műszerre volt szüksége, amely nemcsak a laboratóriumban, de terepen is könnyen kezelhető. Így született meg 1898-ban az egyszerű nehézségi variométer, későbbi nevén a Balatoni inga, amivel 1900-ban a Párizsi Világkiállításon díjat nyert. A műszer – a könnyebb alkalmazhatóság érdekében – egybeépített optikai leolvasóberendezéssel készült. Eötvös és munkatársai ezzel végezték az első nagyobb területre kiterjedő felmérést 1901 és 1903 telén a Balaton jegén, amit azért választottak, mert a felszíni topográfia nagymértékben befolyásolja az Eötvös-inga mérési eredményeit. Számbavétele ugyan kellő pontossággal megtehető, de fáradtságos feladat, ami a számítógép előtti korszakban nagy számolási feladatot jelentett. A sík jégfelület mindentől megkímélte a résztvevőket és csak a Tihanyi-félsziget gravitációs hatását kellett meghatározniuk. (Forrás: Szabó Zoltán: Az Eötvös-inga története. *Magyar Geofizika* 40/1 [1999] 26–38.) (Fotó: Kármán Tamás)

Eötvös Loránd Emlékgyűjtemény
Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat
1145 Budapest, Columbus utca 17–23.
telefon: 06-1-2524999
e-mail: muzeum@mbfsz.hu
web: <https://mbfsz.gov.hu/kiallitasok/eotvos-lorand-emlekgyujtemeny>